



På bio i Kabul

Raza, 16 | "Det var en bra film idag eftersom det var action."

På den en gång storslagna, men idag nedgångna, biografen Cinema Park i Kabul visade man den här dagen en indisk bollywood-action.

Den stora stenbyggnaden skakas av en rad explosioner som får dammet att yra. Musiken som följer avslöjar att det i dag visas indisk högljud bollywood-action på Afghanistans äldsta biograf Cinema Park. En gång i tiden var detta en av Kabuls finaste biografier – belägen i stadens nyare delar var den ständigt fylld av liv och rörelse. I dag är verkligheten en annan. Toaletterna är trasiga och de en gång så ståtliga fåtöjlarna är täckta av smuts. Ljusrören i taket har för länge sedan slutat att fungera och foajén ligger dunkel.

Text | Sofia Eriksson
Bild | Måns Welander

Sofia och Måns besökte Afghanistan i augusti 2011. Sofia är journalist och har bland annat jobbat för TT och Sveriges Radio. Måns är frilansfotograf, med erfarenhet från bland annat Östafrika.



Två pojkar kommer inspringande och vill köpa biljetter trots att filmen snart är slut. De trycker några skrynkliga afghanis i handen på den slumrande biljettvakten och skyndar sig springande uppför traporna för att hinna till upplösningen.

Cinema Park var stängd under talibanåren, eftersom film då var strängt förbjudet. Talibanerna förstörde många biografier och beordrade de anställda att

bränna upp filmerna. Men redan femton dagar efter talibanernas fall öppnade biografen igen.

– Afghanerna älskar film och det kom 700 besökare till varje föreställning. Mäniskor stod och trängdes här ute i foajén för att få en skymt av bioduken, berättar Sayad Sulaman Shah, 30, (bilden längst ned till höger) som jobbat på Cinema Park sedan nyöppningen 2001.

Av den forna glansen finns dock inte mycket kvar. Affärerna går dåligt och nu kommer bara omkring 50 besökare om dagen. Enligt Sayad beror det på att fler afghaner nu har egna tv-apparater och inte längre behöver biografen för att få sin dagliga dos av rörliga bilder. Dessutom saknar Cinema Park modern utrustning vilket gör att de bara kan visa gamla filmer.

– Ingen vill skicka hit nya filmer, de säger att vår gamla utrustning kommer att förstöra dem. Det är klart att inga besökare vill komma hit när bion är i så dåligt skick och vi måste visa samma filmer om och om igen.

Titanic & mustasch-matcho

Av de bleknande filmaffischerna att döma är det främst indisk film som visas här. Många föreställer mustaschprydda muskelbyggarindier som poserar med automatvapen och med hårt sminkade kvinnor i bakgrunden. En annan affisch skvallrar om att den amerikanska kassa-



succén Titanic lyckades ta sig hela vägen till Afghanistan.

Cinema Park ägs av den afghanska staten. En privatägd biograf hade under rådande förhållanden förmodligen bommat igen för länge sedan, men staten har bestämt att biografen, som är över 45 år gammal, ska finnas kvar på grund av sitt kulturella värde.

– Staten slutade att ge oss stöd för två år sedan och biografen började förfalla. Det är synd att det inte kommer fler besökare, eftersom vinsten går tillbaka till det afghanska folket.

Av Kabuls 20 biografier är det bara 6 som håller öppet. De andra har förstörts i inbördeskriget eller stängts ned av privata biografägare. En av de andra statligt ägda biograferna i staden har fått omfattande ekonomiskt stöd och lockar numera 1 200 besökare om dagen med sin moderna teknik och nyare filmer – allt medan Cinema Park faller i glömska hos de afghanska cineasterna.

– Vi har fått löften om att bion ska

rustas upp igen. Men än så länge har inget hänt. Det är tråkigt, säger Sayad som med sin lågmälda stämma hela tiden överröstaras av den pågående filmens hysteriska soundtrack.

Det ihärdiga skjutandet avtar och filmen är slut. Tio personer lämnar biosalongen, de flesta unga. Studenten och filmälskaren Raza, 16, brukar gå på bio här fyra gånger i veckan, trots att de trasiga trästolarna ger honom ont i ryggen efter en timme.

– Det var en bra film i dag eftersom det var action. Egentligen gillar jag mest amerikanska filmer. Jag tycker att de är mer realistiska än indiska filmer.

Biografen kör samma film tre gånger om dagen. Ibland visas afghanska filmer. Men de tycker Raza blir lite för verkliga.

– Afghanska filmer är inte bra. De är mer som faktafilmer och handlar bara om talibaner, krig och fattigdom. Jag ser hellre filmer som handlar om en annan verklighet, inte min egen, säger han och försvinner ut i dagsljuset på gatan. •

